

Cofnodion Cyfarfod o'r
PWYLLGOR TROSOLWIG A CHRAFFU CYMUNEDAU SY'N DYSGU
a gynhaliwyd o bell drwy fideogynadledda ddydd Iau, 27 Mai 2021

YN BRESENNOL: Y Cynghorydd Wyn Thomas (Cadeirydd), y Cynghorwyr Bryan Davies, Euros Davies, Marc Davies, Odwyn Davies, Rhodri Davies, Endaf Edwards, Keith Evans, Paul Hinge, Hag Harris, Gwyn James, Alun Lloyd Jones, Mark Strong, Lynford Thomas ac Ivor Williams

Hefyd yn bresennol: Y Cynghorwyr Rhodri Evans, Gareth Lloyd, Catrin Miles, Catherine Hughes a Ray Quant (Aelodau Cabinet)

Swyddogion yn bresennol:- Mrs Meinir Ebbsworth, Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Ysgolion, Mrs Non Davies – Rheolwr Corfforaethol – Gwasanaethau Diwylliant, Mr Silyn Roberts – Ymgynghorydd Her, Mrs Menna Jones – Uwch Athro Bro, Mrs Lisa Evans, Swyddog Craffu a Safonau a Mrs Dana Jones, Swyddog y Gwasanaethau Democrataidd a Safonau

(10:00am – 12:10pm)

1 Ymddiheuriadau

Ymddiheurodd y Cynghorwyr John Adams- Lewis a Meirion Davies am na fedrent ddod i'r cyfarfod.

Byddai'r Cynghorwyr Alun Lloyd Jones ac Ivor Williams yn gadael y cyfarfod yn gynnar oherwydd bod ganddynt ymrwymadau eraill.

2 Personal

Diolchodd y cadeirydd newydd, y Cynghorydd Wyn Thomas i'r cadeirydd blaenorol, y Cynghorydd Endaf Edwards am ei waith yn ystod ei dymor. Bu i'r Cynghorydd Thomas hefyd ddiolch i Mrs Lisa Evans, Swyddog Craffu a Safonau am ei chefnogaeth, yn enwedig o ran mynychu cyfarfodydd ERW. Hefyd, bu i'r cadeirydd blaenorol ddiolch i'r ddau a dymunodd yn dda i'r Cynghorydd Thomas am y flwyddyn nesaf.

Bu i'r Cadeirydd hefyd ddymuno'n dda i'r Cynghorydd Paul Hinge fel Cadeirydd y Cyngor.

Croesawyd Mr Mike Hayes a Mr Gari Jones o ESTYN i'r cyfarfod. Byddent yn arsylwi ar y trafodaethau.

3 Datgelu buddiant personol (gan gynnwys datganiadau chwipio) Atgoffir aelodau am eu cyfrifoldeb personol yn datgan unrhyw fudd personol a budd sydd yn rhagfarnu yn gysylltiedig â materion a gynhwysir yn yr

agenda hwn yn unol â darpariaethau Deddf Llywodraeth Leol 2000, Cyfansoddiad y Cyngor a Chod Ymddygiad Aelodau. Yn ogystal, mae'n rhaid i Aelodau ddatgan unrhyw chwip plaid gwaharddedig a roddwyd ar Aelod yng nghyswllt y cyfarfod yn ôl Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.

Dim.

4 Diweddariad ar lafar parthed cefnogaeth y Gwasanaeth Ysgolion dros y cyfnod COVID 19

Rhoddodd y Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Ysgolion ddiweddariad i'r Aelodau am yr hyn yr oedd y gwasanaeth ysgolion wedi'i wneud yn ystod cyfnod Covid-19 a'r gwaith a wnaed yn benodol o ran iechyd meddwl a llesiant y disgyblion. Rhannwyd y wybodaeth ganlynol ar ffurf cyflwyniad:-

- Y wybodaeth ddiweddaraf
- Graddau wedi'u pennu gan ganolfannau
- Cefnogi disgyblion
- Blas o'r gwaith a wnaed i dargedu sgiliau penodol
- Iechyd Corfforol

Diolchwyd i holl staff yr ysgolion yn ystod y cyfnod heriol hwn a diolchwyd am yr hyn a ddarparwyd ar-lein i ddysgu'r disgyblion.

5 Y Gwasanaeth Cerdd: Defnyddio Darpariaeth Rithiol yn y Dyfodol

Ers y cyfnod clo cyntaf ym mis Mawrth 2020 roedd Gwasanaeth Cerdd Ceredigion wedi parhau i gyflwyno gwersi offerynnol/lleisiol ar blatfform Microsoft Teams gyda'r nod o sicrhau bod disgyblion yn parhau i ymgysylltu â thiworiaid a gwneud cynnydd ar eu siwrnai ddysgu gerddorol.

Y gwasanaeth oedd y cyntaf yng Nghymru i ddarparu gwersi rithiol, felly bu'n arwain yn y sector, ac yn sgil hynny mae'r Gwasanaeth, dan arweiniad Gareth Lanagan o brosiect e-sgol, wedi bod yn rhoi hyfforddiant a chymorth i wasanaethau cerddoriaeth eraill ledled Cymru. Gweithiodd staff y Gwasanaeth Cerdd yn ddiflino i addasu i'r ffyrdd newydd o weithio, gan ddysgu i ddefnyddio'r gwahanol blatfformau a oedd eu hangen i gyflwyno gwersi ar-lein – e.e. Flip Grid a Teams. Roedd y ddarpariaeth rithiol yn sicrhau bod disgyblion yn gallu parhau i ymgysylltu a pharhaodd tua 55% o'r disgyblion â'u hastudiaethau.

Dywedwyd wrth yr Aelodau fod sicrhau darpariaeth rithiol drwy gydol y cyfnod rhwng mis Mawrth 2020 a mis Mawrth 2021 wedi bod yn orchest fawr i'r Gwasanaeth. Mewn cymhariaeth, roedd Awdurdodau Lleol eraill wedi lleihau eu darpariaeth yn sylweddol gyda rhai'n rhoi'r gorau i holl ddarpariaeth eu gwasanaethau cerdd yn ystod y cyfnodau clo.

Niferoedd:

Roedd 665 o ddisgyblion wedi cael eu tiwtora yn ystod y flwyddyn:

Llinynnau 91

Chwythbrennau 144

Pres 139

Piano 135

Offerynnau taro 53

Llais 64

Telyn 14

Mewn cymhariaeth, roedd y niferoedd ar gyfer y flwyddyn flaenorol fel a ganlyn:

Llinynnau 356

Chwythbrennau 196

Pres 315

Piano 57

Offerynnau taro 104

Llais 98

Telyn 55

Wrth adolygu'r flwyddyn ddiwethaf a chynllunio ar gyfer y dyfodol, roedd y Gwasanaeth yn cydnabod y rhinweddau a'r heriau canlynol o ran y ddarpariaeth rithiol:

Rhinweddau

- Roedd y Gwasanaeth Cerdd yn gallu parhau i ymgysylltu â disgyblion
- Parhad a dilyniant i ddisgyblion
- Arbrofi gyda syniadau arloesol megis Taith Rithiol Peri – cyflwyniad i wersi offerynnol/lleisiol gan gyrraedd nifer fawr o ddisgyblion mewn un sesiwn
- Arbedion o ran y gyllideb a'r amser a dreulir yn teithio o un lleoliad i'r llall
- Roedd prosiect West End of Wales wedi dangos sut y gallai perfformiadau ar-lein hyrwyddo'r Gwasanaeth Cerdd a chyrraedd cynulleidfaoedd newydd

Heriau

- Gallai'r cysylltiad â'r we, gan gynnwys ansawdd sain gwael, beri trafferthion i ddisgyblion a thiworiaid
- Anawsterau wrth diwnio offerynnau – offerynnau llinynnol yn arbennig
- Anawsterau wrth gyfeilio o achos oedi ar-lein
- Anawsterau wrth atgyweirio offerynnau
- Dim gwaith grŵp/ensemble/cyngherddol a'r ymwneud cymdeithasol cysylltiedig sy'n annog cynnydd
- Anawsterau i ddechreuwyr heb yr hyfforddiant a'r cyflwyniad ymarferol sy'n angenrheidiol ar y cychwyn

- Roedd creu perfformiadau ar-lein, megis perfformiadau prosiect West End of Wales, yn gofyn am fewnbwn technolegol sylweddol ac arbenigedd allanol

Ffactorau a ystyrir wrth fynd ymlaen

Gan gydnabod bod y Gwasanaeth wedi addasu'n dda ac wedi edrych ar ffyrdd newydd ac arloesol o gyflwyno'i ddarpariaeth, dywedwyd y byddai'r Gwasanaeth Cerdd a'r Rheolwr Corfforaethol dros Ddiwylliant yn ystyried y canlynol wrth fynd ymlaen:

- Pan fydd yn ddiogel ac yn ddefnyddiol gwneud hynny, aildechreuir y ddarpariaeth wyneb yn wyneb mewn ysgolion gan alluogi'r Gwasanaeth i ailadeiladu'r niferoedd i fel yr oedd cyn y pandemig ac ailgychwyn ensembles ysgolion.
- Gellid cynnig darpariaeth rithiol i ysgolion ar adegau penodol fel arbrawf yn y lle cyntaf. Byddai hyn yn helpu gydag anawsterau o ran yr amserlen yn sgil gweithgareddau eraill yr ysgolion megis gwibdeithiau, arholiadau TGAU a Safon Uwch ac ati.
- Drwy ddarpariaeth rithiol gallai'r Gwasanaeth Cerdd gyrraedd y gymuned yn ehangach e.e. Cartrefi Gofal, Grwpiau Cymunedol Gwledig, Wardiau Ysbytai. Byddai modd darparu perfformiadau wedi'u recordio ymlaen llaw neu berfformiadau sy'n cael eu ffrydio yn fyw a hynny fel cyngherddau amser cinio neu gyngherddau gyda'r nos.
- Gellid creu cyfres o arddangosiadau wedi'u recordio ymlaen llaw, megis Taith Rithiol Peri, a'u darparu i ysgolion neu rieni gan alluogi'r Gwasanaeth Cerdd i estyn allan i ragor o ddisgyblion posib.
- Er mwyn galluogi'r gwasanaeth i ddarparu darpariaeth rithiol o ansawdd uchel, byddai angen iddi oresgyn rhai o'r anawsterau cysylltedd a buddsoddi mewn offer hanfodol.

I gloi, dywedwyd y byddai'r ddarpariaeth rithiol yn parhau i gael ei defnyddio yn y dyfodol ar gyfer hyfforddiant un i un a pherfformiadau, yn enwedig wrth i'r bygythiad o ragor o achosion Coronafeirws barhau. Er bod y ddarpariaeth rithiol wedi bod yn llwyddiant, ni allai ddisodli dylanwad a phwysigrwydd tiwtora wyneb yn wyneb. Felly, byddai'r Gwasanaeth Cerdd yn ceisio datblygu model cyfunol at y dyfodol, gan gyfuno darpariaeth rithiol a darpariaeth wyneb yn wyneb er mwyn sicrhau'r profiad dysgu gorau posib i'r disgyblion.

Yn dilyn cwestiynau o'r llawr, CYTUNWYD i nodi'r adroddiad a gyflwynwyd a llongyfarch y gwasanaeth ar ei lwyddiant a'i frwdfrydedd yn ystod y cyfnod anodd hwn.

6 Cytundeb Partneriaeth rhwng yr ALI a'r Ysgolion 2021-24

Dywedwyd bod Adran 197 o Ddeddf Addysg 2002 yn ddarpariaeth ar gyfer Cymru'n unig, sy'n rhoi'r pŵer i Lywodraeth Cenedlaethol Cymru ("LIC") ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol wneud cytundeb partneriaeth gyda chorff llywodraethol pob ysgol a gynhelir gan yr awdurdod. Pwrpas y Cytundeb Partneriaeth yw gwella a chynnal gwaith partneriaeth rhwng yr ALI ac ysgolion.

Roedd y Cytundeb Partneriaeth yn nodi'r trefniadau ar gyfer adolygu'r cytundeb a rhaid iddo gael ei adolygu bob 3 blynedd.

Byddai'r Cytundeb Partneriaeth arfaethedig rhwng yr Awdurdod Lleol a'r ysgolion yn rhedeg o Fedi 2021 tan Awst 2024.

Gellir crynhoi'r prif newidiadau i'r ddogfen fel a ganlyn:

- Newidiadau i gysylltiadau Ceredigion / manylion cyswllt
- Newidiadau o achos newid mewn deddfwriaeth ee. Rhaglen Trawsnewid AAA / Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data (GDPR)
- Newidiadau i drefniadau Gwella ysgolion yn sgil Ceredigion yn tynnu'n ôl o Gonsortium ERW

Roedd yn bosib y byddai angen addasu ymhellach Adran 2 o'r Cytundeb Partneriaeth yn ystod cyfnod y cytundeb er mwyn cyfateb â 'Chanllaw Gwella Ysgolion: Fframwaith ar gyfer Arfarnu, Gwella ac Atebolrwydd' Llywodraeth Cymru.'

Yn dilyn cwestiynau o'r llawr, CYTUNWYD i argymhell y Cytundeb Partneriaeth rhwng yr Awdurdod Lleol a'r Ysgolion ar gyfer 2021-24 er cymeradwyaeth y Cabinet.

7 **Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-32**

Rhoddodd y Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Ysgolion wybodaeth am y broses o roi Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg ar waith gan gynnwys y prosesau democrataidd ac ymgynghori. Dywedwyd mai cynllun 10 mlynedd oedd y CySGA ar gyfer y cyfnod rhwng 2022 a 2032 ac y byddai'n cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru erbyn 31 Ionawr 2022. Roedd angen cynllunio yn unol â 7 deiliant statudol er mwyn datblygu a chryfhau lle'r Gymraeg o fewn addysg.

Deiliant 1: Mwy o blant meithrin / tair oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg

Deiliant 2: Mwy o blant dosbarth derbyn / pump oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg

Deiliant 3: Mwy o blant yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o un cyfnod o'u haddysg statudol i un arall

Deiliant 4: Mwy o ddysgwyr yn astudio ar gyfer cymwysterau Cymraeg (fel pwnc) a phynciau drwy gyfrwng y Gymraeg

Deiliant 5: Mwy o gyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyd-destunau gwahanol yn yr ysgol

Deiliant 6: Cynnydd yn y ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol ("ADY") (yn unol â'r dyletswyddau a bennir gan y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018)

Deiliant 7: Cynnydd yn nifer y staff addysgu sy'n gallu addysgu Cymraeg (fel pwnc) a thrwy gyfrwng y Gymraeg

Rhoddodd y Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Ysgolion ddiweddariad i'r Aelodau am sefyllfa ysgolion Ceredigion o ran pob un o'r deilliannau uchod a'r data i gefnogi'r sefyllfa bresennol a'r hyn fyddai'n digwydd yn y dyfodol.

Yn dilyn cyflwyniad manwl a chwestiynau o'r llawr, CYTUNWYD i argymhell i'r Cabinet bod y cynllun yn destun ymgynghoriad cyhoeddus

8 Cadarnhau Cofnodion y Cyfarfod blaenorol ac ystyried unrhyw faterion sy'n codi o'r Cofnodion

CYTUNWYD i gadarnhau Cofnodion Cyfarfod y Pwyllgor a gynhaliwyd ar 11 Mawrth 2021 yn rhai cywir.

9 Ystyried Rhaglen Gwaith Trosolwg a Chraffu

CYTUNWYD i nodi'r Flaenraglen Waith a gyflwynwyd yn amodol ar y canlynol:-

Darparu adroddiad am adborth yr ymgynghoriad ynghylch Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-32 yn y cyfarfod ym mis Tachwedd.

**Cadarnhawyd yng Nghyfarfod y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu
Cymunedau sy'n Dysgu a gynhaliwyd ar Dydd Mercher, 1 Medi 2021**

Cadeirydd: _____

Dyddiad: _____